

Henvendelse fra varaordfører - Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

09.03.2022

Saknr

13/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/6 - 6

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om å gi en orientering i kontrollutvalgets møte den 27.04.2022 om saken.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets leder har fått en henvendelse fra varaordfører hvor han ber om at kontrollutvalget undersøker VGS-prosjektet i Vanvikan. Varaordføreren skriver at han i kommunestyremøtet 17.02.22 anbefalte at kontrollutvalget skal gjennomføre en ekstern gjennomgang av prosjektet. I eposten stiller han følgende spørsmål:

1. Det er vel en revisjon i 2023 som er første mulighet, eller kan dere gjøre endringer/omprioriteringer i inneværende år?
2. Når skal dere vedta hvilke forvaltningsrevisjoner som skal gjøres i 2023?

Bakgrunnen for henvendelsen

Slik sekretariatet oppfatter det er bakgrunnen for henvendelsen at representanter fra KommuneLista mener at det ble gitt uriktig informasjon som svar på interpellasjon til kommunestyret den 07.10.21. I interpellasjonen svarte varaordføreren på spørsmål fra et kommunestyremedlem om økonomi og fremdrift ved byggingen av ny videregående skole i Vanvikan.

I kommunestyremøtet den 17.02.22 ble det i interpellasjon fra KommuneLista bedt om at varaordføreren besvarer ytterligere spørsmål vedrørende økonomi og fremdrift. Det ble videre bedt om at det tas initiativ til en ekstern uavhengig gjennomgang av hele prosjektet for å få avklart alle økonomiske forhold og hvordan prosjektet er gjennomført i forhold til god forvaltningspraksis, lover og regler. Varaordfører svarte ut KommuneListas spørsmål i kommunestyremøtet i februar og anbefalte samtidig at kommunens kontrollutvalg skal ta tak i saken.

Kontrollutvalgets funksjon og rolle

Kontrollutvalgets myndighet er knyttet til utførelsen av utvalgets tilsyns- og kontrolloppgaver. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser i kommunen og å påse at kommunens årsregnskap blir betryggende revidert.

Kontrollutvalget har ikke myndighet til å fatte vedtak som binder forvaltningen. Utvalget kan heller ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller vurdere hensiktsmessigheten av politiske vedtak. Dette innebærer at kontrollutvalget ikke skal vurdere den politiske hensiktsmessigheten av administrative vedtak som gjøres med hjemmel i delegert myndighet. Utvalget skal ikke brukes som arena for «omkamp» om politiske saker der flertallet i kommunestyret eller politiske utvalg har fattet et vedtak, jf. kontrollutvalgsboken 3. utgave s.20.

I denne saken har varaordføreren kontaktet kontrollutvalget med en anmodning om at kontrollutvalget foretar en undersøkelse/forvaltningsrevisjon av VGS-prosjektet i Vanvikan.

Vurdering

Departementet uttaler i kontrollutvalgsboken 3. utgave s. 15 følgende:

«Kontrollutvalget arbeider på oppdrag fra kommunestyret, og flertallet i kommunestyret kan anmode eller pålegge kontrollutvalget å utrede konkrete saker for kommunestyret.

Kommunestyret bør vurdere om saker ligger innenfor utvalgets mandat og oppgaver, før de sendes til kontrollutvalget. I noen tilfeller sendes forslag fra enkeltrepresentanter direkte til kontrollutvalget fra kommunestyret, som et oversendelsesforslag, uten at kommunestyret realitetsbehandler forslaget. Enkeltrepresentanter fra kommunestyret kan ikke pålegge kontrollutvalget oppgaver. I slike tilfeller er det ikke påkrevd at kontrollutvalget realitetsbehandler saken».

Som det fremgår av utdraget fra Kontrollutvalgsboka arbeider utvalget på oppdrag fra kommunestyret, og er derfor kun pålagt å følge de pålegg de får fra kommunestyret gjennom vedtak. Kontrollutvalget har likevel anledning til å behandle saker dersom utvalget mener det er viktig ut fra et kontroll- og tilsynsperspektiv.

Kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2021-2024. Planen er basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering fra Revisjon Midt-Norge. I planen er følgende prosjekter oppført:

2021: Selvkost områdene vann og avløp i Indre Fosen kommune.

Følger Indre Fosen kommune lov og forskrift for disse selvkost områdene? Status for anleggene – krav. Internkontroll.

2022: Internkontroll i Indre Fosen kommune, system

Har Indre Fosen kommune et system for internkontroll som fungerer for alle sektorer og er kjent for alle ansatte.

2023: Spesialundervisning og tilpasset opplæring i Indre Fosen kommune.

Tildeles og gjennomføres spesialundervisning og tilpasset opplæring i henhold til lov og forskrift.

2024:

Byggesaksbehandling i Indre Fosen kommune.

Gjennomføres byggesaksbehandling i henhold til gjeldende lov og forskrifter. Veiledning – beslutning – kontroll.

Kontrollutvalget har ifølge vedtaket fra kommunestyret myndighet til å gjøre endringer i planen dersom de finner at det er behov for å endre rekkefølgen eller er andre områder som har vist seg å ha større risiko.

Kontrollutvalget har nylig gjennomført en prosess vedrørende mulig rullering av plan for forvaltningsrevisjon hvor både politisk- og administrativ ledelse deltok samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Alle deltakerne fikk anledning til å gi konkrete innspill til plan for forvaltningsrevisjon. Det ble ikke gitt tilbakemeldinger i møtet om hverken endring i rekkefølge eller andre områder som heller bør prioriteres. Det har heller ikke kommet tilbakemeldinger i etterkant av møtet. Ut fra dette har sekretariatet anbefalt at planen blir stående slik den er.

Ettersom VGS-saken er et prosjekt som har pågått over flere år, og spørsmålene om kostnadsbruk allerede var et faktum da utvalget begynte prosessen med rullering, må sekretariatet anta at dette hadde blitt nevnt fra politisk eller administrativ ledelse dersom man anså det som et område som bør prioriteres i planen.

Selv om planen ikke rulleres, og det ikke bestilles forvaltningsrevisjon, er det imidlertid ingenting i veien for at kontrollutvalget kan foreta bestillinger av enkeltundersøkelser uavhengig av planen. En slik undersøkelse må imidlertid være godt begrunnet og innenfor kontrollutvalgets mandat. Utvalget må også være klar over at ressursene som brukes på en eventuell undersøkelse fortsatt vil måtte tas av kontrollutvalgets ressurser som er avsatt til eierskapskontroller og forvaltningsrevisjoner. En eventuell undersøkelse vil derfor trolig gå på bekostning av et av de planlagte prosjektene.

Samtidig er det også slik at alle prosjektene i plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll sjeldent kan gjennomføres grunnet både tid og ressurser. Det er blant annet enda ikke gjennomført eierskapskontroller i henhold til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Derfor er også prioriteringsrekkefølgen i planen viktig.

Slik sekretariatet oppfatter denne saken er det uenigheter mellom politisk ledelse og representanter fra KommuneLista om i hvilket omfang kommunen har bundet seg for kostnader når det gjelder tomtekjøpet av skolen. Det har også blitt stilt en rekke andre spørsmål om prosessen med tomtekjøp, utgifter til prosjektstyring, Stiftelsen Sjølyst mm som gjør at det er ønskelig med en ekstern gjennomgang. Selv om sekretariatet mener VGS-saken ikke bør inn i plan for forvaltningsrevisjon kan det være gode grunner til å gjennomføre en mindre undersøkelse av prosjektet. En undersøkelse på f.eks 100 – 200 timer kan trolig gi tilstrekkelig svar på om kommunen har gjennomført prosjektet i henhold til god forvaltningspraksis, lover og regler. Det er likevel her snakk om offentlige midler og kontrollutvalget bør derfor være sikker på at dette er en sak som bør undersøkes. Sekretariatet mener derfor kontrollutvalget bør starte med å invitere kommunedirektøren i neste kontrollutvalgsmøte for å gi en orientering om saken. Sekretariatet viser her til bestemmelsen i kommuneloven § 23-5 hvor det fremgår at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg i saker som oversendes kommunestyret før kontrollutvalget behandler saken.

Konklusjon

Kontrollutvalget må på selvstendig grunnlag vurdere om de mener det bør foretas en undersøkelse av VGS-saken slik varaordføreren anmoder. I vurderingen bør de ta hensyn til at kontrollutvalget har begrenset med ressurser til forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og andre undersøkelser. Dersom utvalget ønsker en undersøkelse bør kommunedirektøren likevel få anledning til å uttale seg. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å invitere kommunedirektøren i neste møte for å få administrasjonens syn på saken.